

تاریخ پنجاب

لیکوال: ڈاکٹر معمار حشمت اللہ اتمر
پیختیک: چنگاہن / کال ۴۰۵ البردی

Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوان شهيد

.....

ليکي پوهه:

سرليک: **خوان شهيد**

ليکوال: ډاکټر معمار حشمت الله و، اتمر ،،

ابډپټور:

د پڅښتنی ډيزان: ډاکټر معمار حشمت الله و، اتمر ،،

خپرنډوی:

چاپشمېر: ۳۰

چاپ نېټه: چنگاښ / کال ۱۴۰۵

واټس اپ: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

برېښنالیک:

atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرنډوی سره خوندي دي، بي اخځ
بنووني ترې د گټې اخيستنې اجازه نه شته.

خوان شهيد

.....

لړليک

چوپړی

سرليک

- ۱ ..... پڅښتنی،
- ۲ ..... بسم الله الرحمن الرحيم
- ۳ ..... ليکي پوهه:
- ۴ ..... لړليک
- ۵ ..... ترانې (پيل، شروع، بريد)
- ۷ ..... د يادښتونو له پاره:
- ۸ ..... كيسه، داستان يا ناول:
- ۵۵ ..... د چاپ شويو کتابونو لېست
- ۵۹ ..... د کار لاندې کتابونو لېست
- ۶۰ ..... د امکان او وخت په صورت کې
- ۶۱ ..... د پڅښتنی څټ

خوان شهيد

تران (پيل، شروع، بريد)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إِجْلَالًا
لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خُضُوعًا لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى
اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ .

بي پایه ستاينه او بي حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چي د وجود ماني او کاینات يي د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقيقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لور او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پيدايښت يوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولي نړۍ موجوديت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسيدو جوهر په يوه والي کي د اعتراف، تباهي او بي وسي يوه له لورو وسيلو څخه دی.

گرانو لوستونکو!

دا ځل مي و غوښتل يوه بل حقيقي داستان (کيسه يا ناول) چي په کابل ښار کي پيل شوي او بيا نورو ولايتونو ته غزېدلي د خپلو کتابونو مينه والو او لوستونکو سره يي گډ (شريکه) کړم.

زما د کتابونو مېنه وال يوازي معماران او انجينران نه دي، نه بايد اوسي، نوڅکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو ليکونو کي توپير راوړم چي د هرې څانگي مېنه وال په کي ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړي چي ليکنې مي توپير و لري او هم به مي مينه وال ډېر شي.

خوان شهيد

.....

پاکه ربه!

زمور له پاره خپله لاره بي ستونزي كړه، تر څو مور له تا پرته بل څوك و نه وینو او نه يې پېژنو. زمور سره مرسته و كړه تر څو مو په وجود كې د غرور نخبه پاتي نه شي او د اسلام د دين له سپيڅلو بنده گانو څخه مو و بولي.

يادونه:

- د نظر ټولو خاوندانو او هغه څوك چې دا كتاب لولي په ډېر درنښت هېله كېږي چې، خپلې غوښتنې او وړاندیزونه د دې كتاب د بيا كتنې له پاره، زما سره گډ (شريكه) كړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

خوان شهيد

.....

د يادښتونو له پاره:

..... -۱

..... -۲

..... -۳

..... -۴

..... -۵

..... -۶

..... -۷

..... -۸

..... -۹

..... -۱۰

خوان شهيد

.....

کيسه، داستان يا ناول:

هغه پوره ۵۶ کاله د مخه يانی په کال ۱۳۴۷ د کابل ولايت په اوومي سيمي (ناحي) په يوې دينداره او منخماله ژوند لرونکي کورنی کي دي دنيا ته سترگي خلاصي کړي.

پلار يې د هغه وخت په دولت (حکومت) کي ماموريت دنده تر سره کوه او مور يې بي زده کړي او د کور په کارونو بوخته وه.

د هغه په راتگ سره، هغه کورنی دېره خوشحاله شوه.

هغه دري ورونه او څلور خوبندي هم درلودې چې دی د کورنی تر ټولو کشر اولاد او د خلکو په خبره نازدانه او د سيمي دري ژبو په وينا پس کړکي و.

دا په دي مانا (معني) چې د هغه کورنی نور اولاد، دي دنيا ته را نه وړ.

ژوند خوشحاله او په سمې توگه مخ ته، ته.

هغه به هر چا نازاوه او پر ټولو دېر گران و.

څه موده تېره شوه.

هغه په خپورو راغی.

ژر، ژر به يې خپوري کوي.

خوان شهيد

.....

بيا يې لږ، لږ ويل ياد كړل.

ډېره خوږه ژبه او بڼكلې غږ درلود.

لږ، لږ په ودرېدو شو.

هغه نور هم د كورنۍ پر غږو گران شو.

هغه ته خدای بڼه صورت هم ورکړی او په خېره کې غنم رنگي او غټې، غټې سترگې، جگه پوزه، کوشنۍ خوله او گرد مخ يې درلود.

بيا څه خنډ وروسته هغه پر لارې تگ، پيل كړ.

گامونه به يې ورو، ورو پر ځمکې ايښودل.

بيا لږ نور هم لوی شو.

گامونه به يې نږدې ولې ژر، ژر ايښودل.

بيا به يې سمې منډې وهي.

د کوټې نه د باندې وټه او انگرې کې به گرځېده.

په انگرې کې يې د تره ځامنو کوم چې د هغوی سره په انگرې کې اوسېدل، لوبې کوي.

هغه د خپل پر تره ځامنو، لورگانو، تره او د تره پر بڼخې هم گران و.

شپږ کاله تېر شوو.

هغه د بڼوونځي تک شو.

خوان شهيد

.....

کورنی یې هغه په بنوونځي کې گډ (شامل) کړ.

بنوونځی د هغوی کور ته نږدې نه وه.

لرې و.

هغه به د سیمې نورو الکانو سره بنوونځي ته، ته او بېرته را ته.

هغه بڼه ذهن (استعداد) درلود.

د بنوونځي سره یې هم ډېره مینه درلوده.

هغه په سیمې کې ډېر ملگري و موندل.

کله نا کله به یې د هغوی سره بنوونځي نه وروسته لوبې کوي.

یوه د هغه له نږدې ملگرو نه چې درې کوره بره ژوند کاوه او نوم یې عبدالله و.

دوي دواړه به بنوونځي ته یوه ځای تلل او بېرته، یوه ځای راتلل.

هغوی خورا خواږه ملگري وو.

هغه لږ لوی شو.

مشره خور یې واده شوه.

څه موده نوره هم تېره شوه.

د هغه پلار ته ناروغي پیدا شوه.

کال وروسته هغه خپل پلار د لاسه ورکړ.

د کور خرڅه (خرچه) یې د هغه د مشر ورور پر غاړې شوه.

خوان شهيد

.....

هغوی څه حاصلات د خپلو ځمکو نه تر لاسه کول کوم چې د لغمان ولایت، قرغه یو په سیمې کې یې شتون درلود.

دا ځمکې هغوی ته د پلارنو او نیکونو نه، په میراث پاتې وې.

ژوند تریڅپده، خو بیا هم په خوشحالی سره تېرېده.

هغوی په خپل ژوند کې خوشحاله وو.

ژوند مخ ته، نه.

په هېواد کې حالات ورځ تر بلې بدېدل.

امنیت ورځ تر بلې وړانډه.

راز، راز گونگسي به اورېدل کېدې.

چا به ویل:

پلانی ولسوالی د دولت له کنترول نه وتې او د مجاهیدینو لاس ته ورغلي ده.

د بي بي سي د راډیو غوږ نیونکي ورځ تر بلې ډېرېدل.

هېواد ته بهرني کورونه (قوتونه) چې د پخواني شوروي اتحاد پورې یې اړه درلوده، د وخت دولت پر غوښتنلیک زموږ هېواد ته د ننه شوو.

په حقیقت کې هغوی زموږ پر هېواد، یرغل وکړ.

په سل هاو ټانکونه، توپونه، چورلکي او جېټ الوتکي سره د څه باندې ۱۲۰۰۰۰ (یو لک و شل زره) عسکرونه ډېر هېواد ته، ننوتل.

خوان شهيد

.....

جگړې نورې هم سختې شوې.

تگ او راتگ کليو او بانډو ته ستونزمن شو.

له يوه ځايه بل ځای ته تگ د عسکرو کتارونو (قطارونو) او ټانکونو سره پيل شوو.

راکړه ورکړه او سوداگريزې چارې ډپه يا ټکنې شوې.

تگ او راتگ ولايتونو ته د ځمکې پر عوض او ابي (فضايي) يا د الوتکو په واسطه (ذريعه) ورځ تر بلې ډېرېده.

کلي او بانډې د دولت له کنترول څخه وتې او د مجاهېدينو په لاس، پرېوتې.

ورو، ورو جگړې بنارونو ته هم مخه وکړه.

بيا د پخواني شوروي اتحاد ځواکونو هم پر وتو پيل کړ.

هغوی هېواد کې ډېر ټانکونه، توپونه، چورلکي او جگړيزې الوتکې، سرتېرې له لاسه ورکړل او سلگونه نور يې ټپيان شوو.

ډېره غټه اقتصادي ضربه يې وليده.

د شوروي اتحاد د پاشېدل کېدو لاره اواره (همواره) شوه.

کال بل تېر شو.

بيا بلې خوا له تورخم نه، ننگرهار خوا خونړۍ جگړه پيل شوه.

جگړه تر بناره ورسېده.

په سل هاو ځوانانو خپل ژوند، د لاسه وکړ.

خوان شهيد

.....

ډېر خلک په کې ټپيان هم شوو.
کورونه، ودانۍ او دوکانونه په کې ويجاړ شوو.
ټولو به سوچ کوه چې جلال آباد بنار د مجاهدينو پر لاس پرېوت.
خو داسې نه شو.
د هغه وخت حکومت وټوانېد، مجاهدين پر شا وټمبوی او ټولې سيمې
د هغو نه، بېرته آزادې کړي.
جگړه له کومه ځايه (تورخم نه) پيل شوې وه، بېرته په شا (خت)
شوه.
دا جگړه کومه ستونزه يې حل نه کړه.
بيا جگړې ډېرې شوې.
په نړيواله کچه هم هلې ځلې ډېرې شوې.
حکومت په دې پوی شو چې جگړه د حل لار، نه ده.
بيا يې ملي مصالحه اعلان کړه.
څه بدلونونه (تغييرات) په کابينې کې هم راغلل.
دريځ ورځ تر بلې نرمېده.
مجاهدين قدرت نيوو ته چمتو کېدل.
د حکومت مشرتابه استعفا ورکړه.
په پاکستان کې د مجاهدينو تر منځ موقتي حکومت جوړ شو.

خوان شهيد

.....

د غوايي اتمه نېټه شوه.

سياسي قدرت مجاهدينو ته ولېږدول شو.

حضرت صبغت الله مجددي د افغانستان اسلامي جمهوريت د جمهور ريس په توگه د دوي مياشتو له پاره وټاکل شو.

بيا دوي مياشتي وروسته استاد برهان الدين رباني سياسي واک (قدرت) ته ورسېد.

د هغه وخت هم څلور مياشتي له مخه، ټاکل شوی و.

څلور مياشتي پوره شوي.

هغه خپل واک د شورای اهل حق و عقد تر نامه لاندې اورد کړ.

دا کار د نورو تنظيمونو منلو وړ نه و.

کورنی جگړي پيل شوي.

خلک به د يوه ولايت نه بل ولايت ته، کډي کوي.

ځينو نورو به د کابل يوې سيمي نه بلې ته تلل.

څو ورځي نورې تېرې شوي.

د هغه د ترور (تورې) زوی چې په پاکستان کې اوسېده کابل ته راغی او د هغه کورنی سره يې دوي شپي وکړي.

بيا هغه خوان ته بلنه ورکړه تر څو د هغه سره پاکستان هېواد د چکر له پاره، لاړ شي.

هغه خپلي ترور ته و ويل:

خوان شهيد

.....

اجازه ورکوي چي ترورخي د څه وخت له پاره د ځانه سره پاکستان ته بوزم.

دلته هسي بنوونځي نه شته.

لږ څه ساعت به يې تېر شي.

بل هېواد به هم وگوري.

د بلې خوا د خپلې ترور او د ترور زمانو سره به هم بلد شي.

ترور يې و منه.

شپه تېره بيا سهار شو.

سهار لمانځه نه وروسته چای و څښل شو.

بيا هغوی دواړو خدای پاماني واخيسته او د کوره و وتل.

لمړی د سيمي پوخ سرک ته ورسېدل.

الته په موټرو کې سپاره د بنار مرکز ته لاړل.

بيا د هغه ځای نه په پښوو روان او د پل محمود خان خوا ته لاړل، کوم ځای نه چي د پېښور موټرو تگ راتگ کاوه.

او(هوا) بنکلي او د مني موسم وه.

هرې خوا چوپه، چوپتيا وه.

وني شني او گلان هرې خوا غورېدلي وو.

هغوی هم په يوه سپين فلنکوچ موټر کې کښېناستل.

خوان شهيد

.....

موټر ډېر ژر ډک شو.

خو د کيکې وروسته يې د پېښور پر لور حرکت وکړ.

لاري پخې او کنډوکپرې وې.

لمړی جلال آباد، وروسته تورخم، بيا پېښور ته ورسېدل.

ماسپينين و.

دهغه خای نه هغوی د ناصر باغ کمپ په موټرو کې کښېناستل او

ټاکلي سيمي ته ورسېدل.

هغه ډېر سترې شوی او يواځنی اوږد او بهرنی سفر يې وه.

هغوی انگړ ته د ننه شوو.

ترور زوی يې هغه د خپلې مور او نورو ورونو سره آشنا (معرفي،

بلد) کړ.

د غرمې ډوډی تياره وه.

هغوی ډوډی وخوره.

بيا چای ورسېد.

چای هم د تورې گورې سره و څښل شو.

الته او(هوا) توده وه.

بيا ترور زوی يې هغه ته و ويل:

دلته او(هوا) توده ده.

خوان شهيد

.....

راځه!

د څپرې لاندې پر کټ بیده شه.

هم به دې ستومانتیا و وځي او هم به او(هوا) لږه سره شي.

بیا به په بازار کې وگرځو.

مېوي به وخورو او تر ماښامه به چکر و وهو.

هغه ومنه.

پر کټ پرپوت او بالښت يې تر سر لاندې کېښود.

څو دکيکي لانه وي تېرې شوي چې هغه بیده شو.

ترور زوی يې هم بلې خوا پر ځمکي سر کېښود او بیده شو.

مازیگر شو.

هغوی دواړه له خوبه پاڅېدل.

اودسونه يې وکرل او بیا د انگر نه د باندې شوو.

لمونزونه يې په جومات کې ادا بیا بازار ته لاړل.

په بازار کې د هغه مشر ترور زوی مېوي خرڅوي.

هغوی الته لاړل.

د هغه سره يې روغېر وکر.

بیا د هغه تر څنگ کېښناستل.

خوان شهيد

.....

هغه هم ورته ډک غاب د مېوي کښېښود او هغه پر خوړو يې پيل کړ.

بيا په بازار کې اخوا دېخوا و گرځېدل.

ماښام لمانځه نه وروسته کور ته لاړل.

د شپې ډوډۍ خوړو نه وروسته بیده شوو.

هغه الله څه کم يوه مياشت پاتې شو.

الله يې وخت ښه تېرېده.

ملگري يې و موندل.

بيا هغه بېرته خپل ترور زوی سره کابل ته، راغی.

کابل کې ورور يې، واده کړی و.

د ناوې په لیدو سره هغه هک پک پاتې شو.

هغه خپلې مور ته و ويل:

وخت هم څومره ژر تېرېږي.

مور يې و ويل:

هو!

لکه باد غونډې چلېږي.

په دې ورځ د باندې و نه وت.

سهار له کوره و وت او خپل ملگري کور ته لاړ.

خوان شهيد

.....

دروازه يې وټکوه.

ملگری يې (عبدالله) دروازي ته راغی.

د هغه په لیدو سره ډېر خوشحاله شو.

بيا يې هغه ته د کور ننوتو بلنه ورکړه.

د ننوتو دروازي نه تر کوتو(خونو) پورې بناسته (ډېره) لاره وه.

انگر لوی او اوږد و.

هغه په پتو کې یوه غوچنی ولید.

بيا يې د عبدالله نه پوښتنه وکړه.

دا غوچونی مو ولي وپستلی دی؟

هغه و ویل:

دلته داسې آوازي دي چې د تنظیمونو تر منځ جگړې پیلېږي.

مونږ هم دا غوچونی چې ورته بلنداژ وايي وشکاوه.

د جنگ پر حالت کې به دلته پټېږو، تر څو مړه او یا تپې نه شو.

بيا عبدالله زیاته کړه.

دا تر اوسه نه دی بشپړ شوی.

د ده پر سر لرگي، خاوره او سرکې يې ټایرونه ږدو.

بيا په خبرو، خبرو مېلمه خونې ته ورسېدل.

خوان شهيد

.....

الته د ننه شوو.

هغه هم خپل ملگري ته بهرني سفر لنډې کيسې بيان کړې.

چای ورسېد.

چای څښلو نه وروسته، هغوی د مېلمه کوتي نه و وتل.

بيا انگرې کي روان او غوچوني نه تېر شوو.

عبدالله آه و باسه او ويې ويل:

هر چېرې روښنايي کپړې.

پر مونږ ورځ تر بلې تياره راځي.

ظلم، ستم، بي برېښنايي، بي روزگاري.

دا ټول د لمړي قدرتونو يرغل او د مشرانو جهالت، بي پروايي،

دروغ ويل، جب ډکول او خلک تېرباسل دي.

بيا عبدالله زياته کړه.

توکل په خدای.

دواړه د انگرې نه، و وتل.

هغه خپل کور او عبدالله بېرته انگرې ته د ننه شو.

عبدالله د غوچوني پرا خلو ته دوام ورکړ.

بل ورور يې د باندي نه راغی.

هغه هم اله د عبدالله سره په کار بوخت شو.

خوان شهيد

.....

خوان خپل کورته ورسېد.

د مور، خویندو او ورونو سره یې د غوچونې پر جوړونې مشوره وکړه.

بیا د عبدالله پر غوچونې وېستنې هم رڼا واچوه.

ورونو یې و ویل:

د جگړې خو آوازي دي.

کېدای شي منح ته رانه شي.

باید کوبنس وکړو د باندي ونه گرځو.

تر څو د راکټونو پارچې پر مونږ و نه لږېږي.

بیا هغه و ویل:

څه به وکړو؟

مور یې و ویل:

څه چې د خدای رضا وي.

یوه اونۍ تېره شوه.

په ریښتیا هم جگړه پیل شوه.

دا جگړه د جمعیت، واک داره حکومت او اسلامي گوند کوم چې یې غوښتل په دولت کې برخه واخلي پیل شوه.

هرې خوا به مرمۍ او راکټونه وربدل.

خوان شهيد

د دولت پر طرفدارۍ د دوستم خواکونه، هم ورسېدل.
هغوی سره توپونه او تانگونه وو.
ډز او غرپ پیل شو.
خلک، تېبنتي ته اړ شوو.
جگړو خو ورځي دوام و کړ.
په سيمي کې يواځې خو کورونه پاتي وو.
يوه هم الله د خوان کور و.
هغوي په خپل کور کې پاتي و.
هغوی بل ځای يا خپلوان نه درلودل چې الله لار شي.
ورځ بله هم تېره شوه.
جگړه و درېده.
اسلامي گوند غري په شا شوو.
ډزبند (اوبند) اعلان شو.
خلک ورو، ورو خپلو کورونو ته ستانه شوو.
په درې ورځو کې ټولې سيمي بېرته ډکې شوې.
عبدالله هم بېرته خپل کورته راغی.
هغه د تگ (تېبنتي) نه پښېمانه و.

خوان شهيد

.....

دوې مياشتې په آرامۍ سره تېرې شوي.
بيا د جگړو آوازي شوي.
عبدالله خوان ته و ويل:
د جگړونه خلاصون نه شته.
دا حل به زه دلته پاتې شم.
د غوچونې (بلنداژ) نه به، گټه پورته کړم.
ډېره خواري مو پرې کړې ده.
خوان و ويل:
ستا خوښه!
مونږ خو د تگ له پاره خای نه لرو.
وطن کي کور مو درلود.
خو!
په خپل منځي جگړو کي ويجاړ شوی دی.
ماښام، بيا نيمه شپه شوه.
جگړه بيا پيل شوه.
خلکو بيا د خپلو بسترو او کاليو ټولوني، پيل کړ.
جگړه ډېره وه.

خوان شهيد

.....

خلکو نه شو کولای چې له کورونو، و وځي.
تول هک پک او بند پاتي شوو.
د تېبنتي لاره ورکه شوه.
ورځ بله هم تېره شوه.
راکتونه رانږدي شوو.
شاوخوا پر سيمو لږېدو يې پيل کړ.
يوه راکټ د عبدالله کور ته نږدې ولږېد.
د هغوی د کور شيشي، ماتي شوي.
بيا هغه د کوټي نه و وت.
تولو ته يې غږ کړ.
راشي!
تول راشي.
بلنداژ ته لاړ شوو.
راکتونه نږدې لږېږي.
بيا هغه منډه کړ.
بلنداژ ته نه و رسېدلی چې بل راکټ راغی او د هغه تر څنگ ولږېد.
دوري شوي.

خوان شهيد

.....

تولو سوچ کوه چي هغه بلندارژ ته ننوتی دی.
دوري، لبرې شوي.
کورنی نورو غرو مندي کړي.
هغوی هم غوښتل چي بلندارژ ته، ننوزي.
په دي وخت کي عبدالله يي وليد.
هغه په وینو لبت پبت وه.
ورور يي منډه کړه او غوښتل يي چي هغه پورته او نږدې ډاکټر
کور ته و ورسوي.
د هغه لاس نظم يي و کاته.
د ویني حرکت په رگونو کي يي نه و.
بيا يي لاس د هغه زړه ته ورور او غوښتل يي چي د هغه د زړه په
ډېهار پوی شي.
زړه يي هم د حرکت څخه ولېدلی و.
بيا يي چيغه کړه.
عبدالله مو د لاسه ورکړ.
هغه شهيد شوی دی.
د شا اوخوا کورنو نارینو مندي کړي.
عبدالله بي حرکت پروت و.

خوان شهيد

.....

خوان هم الله ورسيد.
د هغه په ليدو يې اوبنكي پر سترگو جاري شوي.
په چيغو، چيغو يې وژړل.
راکتونه شاوخوا لگېدل.
بيا مشرانو پرېکړه وکړه تر څو هغه ژر تر ژره بنځ کړي.
خوانانو ژر، ژر د بلنداژ خوا ته قبر و باسه.
ژر، ژر يې د جنازې لمونځ ادا او هغه يې الله بنځ کړ.
بيا ټول، په منډو خپلو کورونو ته لاړل.
د عبدالله کورنۍ غړي هم بلنداژ ته ننوتل.
خوان د باندې او د دېوال څخه ته توغ، توغ روان وه.
يوه بله مرمۍ د کوڅې اړخ ته ولگېده.
په دې وخت کې يوه کس چې په بايسکل سپور او سودا يې کور ته
وړه، ده ته نږدې شو.
سر يې وڅرخېد.
بايسکل يې له کنترول نه و وت.
خپله يې پر ځمکه ولوېد.
بايسکل يې هم چپه شو.
خوان چيغه کړه.

خوان شهيد

.....

مرسته!

مرسته!

د مخامخ کور گاونډ زوی و وت.
ويي ليدل مسافر په لاس کي لگېدلی دی.
بيا دواړه هغه د گاونډ کور د موټر گراج ته، کش کړ.
لاس يې ورته وتاړه تر څو وینه ترې لاړه نه شي.
بيا لږ الکول يې د هغه پر زخم و واځه.
په دې وخت کي د گاونډ لور هغه ته د خورې بوري شربت راوړ.
خوان هغه ته شربت ورکړ.
هغه شربت وڅښه او لږ پر سترگو يې رڼايي راغله.
بيا يې خوان ته و ويل:
زما بايسکل خپل کور ته يوسه!
زه هغه نه شم چلوی.
سودا دې هم د تاسو سره وي.
زه ورو، ورو کور ته ځم.
د کورنۍ غړي مې، په تمه دي.
هغه له ځايه پاڅېد او خپل کور خوا ته، روان شو.

خوان شهيد

.....

خوان ته يې و ويل:

مننه كوم.

زه اوس كورته خم بيا سبا بايسيكل او سودا پسي راخم.

هغه لار.

خوان هم كور ته لار.

يوه ورځ بله هم تېره شوه.

جگړه لږ سره شوه.

وخت شپه وه.

سهار وختي خلكو په خپلو كډو بارولو پيل كړ.

هر چا به د سيمي نه تېښته كوه.

خوان هم د خپلي كورنۍ سره څه كالي ټول او وتړل.

ټول د كوره و وتل.

دروازه يې تېنگه او كلف يې په ځنځېر كې واچوه.

بيا ټول پاڅه سر ك خوا لارل.

كوم، كوم راکت به د هغوی د سر نه تېرېده.

د چاودېدو (انفجار) غږ به هغوی هم اورېده.

سرکونو کې، موټر نه وو.

خوان شهيد

.....

خلک په پښو روان وو.
تولو تېزې، تېزې منډې وهې.
هغوی خدای، خدای کوه چې جگره بيا زور و نه مومي.
هغوی د گذرگاه سيمي ته ورسېدل.
د هغه خای نه تېر بيا پل اړتل ته، نږدې شوو.
د ډزو غږ لږ شوو.
دا سيمه د دولت په کنټرول کې وه.
بيا مخ پر سينماي پامير لاړل.
کدمونه (قدمونه) يې ورو کړل.
د يوې نږدې ودانۍ سيوري ته کښېناستل.
خلک بنسټه او پورته سرگردانه تېرېدل.
د چاه سره مړي او د چاه سره ټپيان هم وو.
ماشومانو به ژړل.
لوخ سر، لوڅې پښې تولو به منډې وهې.
هر چا به خپل سر باسه.
د خوان کورنۍ الله لږ دمه وکړه.
بيا له خايه پاڅېدل او مخ پر پل محمود خان يې حرکت وکړ.

خوان شهيد

.....

کوم، کوم موټر به پيدا کېده.
ډېری موټر، چکلي او لاری وي.
خلک به ختل او پر خپلو کاليو به کښېناستل.
هغوی هم یوې چکلي ته، و ختل.
خپل کالي يې هم پورته کړل.
بيا پر خپلو کاليو کښېناستل.
موټر حرکت وکړ.
اوا توده او د مني ورځي وي.
موټر مخ پر جلال اباد، حرکت و کړ.
پلچرخي تنگي ته، ورسيد.
بيا ماهيپر ته.
د ماهيپر نه هم کښته شوو.
يوه ځای کې يې موټر ودراره تر څو يې سور(بخ) کړي.
خلک، له موټره کوز شوو.
خپل لوبښي يې له او بو ډک کړل.
خپل مخ او لاسونه يې، پرېمنځل.
بيا چلونکي غږ کړ.

خوان شهيد

.....

لاره دېره ده!
موټر ته و خبرئ.
خلک موټر ته و خاته.
چکلي حرکت وکړ.
يوه نيمه گړۍ وروسته هغوی سرخکانو سيمي ته ورسېدل.
الته د موټر نه کوز شوو.
په سرخکانو کې د هغه د ترور کور و.
اوا توده وه.
چوپه چوپتيا وه.
د ځينو مرغيو او شاروگانو آوازونه تر غورو کېدل.
مور يې مخکې او خوښې وروڼه يې ورپسې شوو.
د ځوان ترور کور ته ورسېدل.
دروازه يې و ټکوه.
ترور يې دروازي ته راغله.
د خپلي خور، خورزو او خوريانو سره يې روغېر وکړ.
بيا يې هغوی مېلمه کوټې ته بوتلل.
څو ورځې هغوی الته پاتې شوو.

خوان شهيد

.....

بيا يې د خپلې ترور نه وغوښتل چې کومه کوټه هغوی ته ورکړي چې خپل پخلی، ځانته وکړي.

هغې و منه او د کلي نه د باندي خپل ځای يې هغوی ته ورکړ. هغوی الله اوسېدل.

څه سودا به يې له کابل او څه به يې له جلال اباده راوړه. ورونو يې په دولت کې دندې درلودې، خو معاشونه يې چندان لور نه وو.

ايله، ايله به يې د کور خرڅ برابر او. ځمکې يې په جنگونو کې شاري شوي وې.

نور خلک به هم خپلو سيمو ته ورتلل او خپلې ځمکې به يې آبادوي. هغوی هم سوچ وکړ چې څرنگه خپلې ځمکې بيا آبادې او ورغوي.

مشر ورور يې کلي ته لاړ.

الله پر خپلې کلا وگرځېد.

هغه په کنډواله بدله شوې وه.

بيا د کلي خان کور ته لاړ.

د هغه کلا سمه، روغه او جوړه وه.

هغه الله د يوې کوټې غوښتنه وکړه.

خان هم ورته يوه کوټه، ورکړه.

خوان شهيد

.....

بيا پر سبا يې هغوی خپلې سيمې ته كډه وكړه.
خو ورځې يې تېرې كړې.
بيا د ځمكو پر آبادولو يې پيل وكړ.
ځمكې له نلونو ډكې وې.
هغوی د نورو كسانو په شان د نلونو پر پرېكوني پيل كړ.
بيا يې ځمكې پر تراكتور واړوي.
غنم يې په كې وكړل.
غنم پاڅه او هغه يې و رپېل.
غنم يې پاك او اوږه كړل.
د خوند ډوډۍ تيارې شوې.
شاو اوخوا بيا لي يې و باسي.
بيالېو شاو خوا يې د ولو قلمې كېښودې.
قلمې شنې شوې.
بيا يې د پيسو په غونډول پيل كړ.
څه پيسې يې ټولي او په خپل انگر كې يې ابادي، پيل كړه.
څلور د توت ونې يې هم په كور كې، كېنوي.
د كلا دروازه هم كېښول شوه.

خوان شهيد

.....

بيا يي خپل کور ته، کډه وکړه.
خپره يي جوړه او تنور يي کښاوه.
د خوشحالي شېبې پيل شوي.
محتاجي پای ته ورسېده.
ورونو به يوه د بل سره په کروندو کې مرستې کوي.
څه وختونه تېر شوو.
په سيمي کې د کچه (خامه) سرکونو کار پيل شو.
خوان او د هغه ورونو الله کارونه او مزدورۍ پيل کړي.
لږ په ژوند کې يي بدلون راغی.
بيا مشر ورور يي واده وکړ.
هغوی جلال اباد ښار ته، کډه شوو.
مشر ورور يي موسسې کې کار وموند.
خوان هم په کې دننه تر لاسه کړه.
وختونه تېرېدل.
په هېواد کې بي نظمي ورځ تر بلې ډېرېده.
په کندهار کې طالبان وغورځېدل.
هغوی د شر او فساد پر مخ د جگړې اعلان وکړ.

خوان شهيد

.....

ورو، ورو به يې کلي، بانډې، ولسوالي او ولايتونه نيول.
هغوی غزني ته ورسېدل.
بيايي پکتيا، پکتیکا او خوست ته، مخه وکړه.
لږ ځنډ وروسته ننگرهار ته ورسېدل.
الته يې ننگرهار، کنړ، نورستان او لغمان ولايتونه هم و نيول.
بيا يې پر کابل مخه کړه.
خوان هم د هغو سره ملگری شو.
بيا وروسته البته په ننگرهار کې پاتې شو.
هغه د معلم اول گل سره مجاهد شو.
هغه دينداره او ځيرک شوی و.
هر چېرې چې به ته، البته به يې ساده او بسيطه جومات جوړاوه.
هغه د جمع لمونځ، ډېر طرفداره وه.
کال يې البته دنده، سر ته ورسوه.
طالبانو بيا لوگر ونيو.
بيا کابل ښار ته د ننه او د کابل ټولې ولسوالۍ يې و نيوي.
بله ډله يې پنجشېر او دوېيمه چوپه يې له سالنگه واوښته او هېواد
شمالي ولايتونو ته، لاړل.
بيا يې مزار ونيو او شاوخوا سيمو په قبضو بوخت شوو.

خوان شهيد

.....

بيايي بغلان او کندوز ونيو.

پر مخالفينو سيمه تنگه او هغوی ته صرف دوی ولایتونه لکه تخار او بدخشان اودا راز پنجشیر ولسوالی پاتې شوه.

جگړه نوره هم توده ولي سخته شوه.

د مقاومت په نامه ډلي او ټپلي جوړې شوي.

د پنجشیر لاره بنده شوه.

په بندو سيمو کې قحطي او قيمتي خورا ډېره شوه.

طالبانو به، پر تخار ولایت حملې کوي.

د کابل شمالي ولسوالیو امنیت هم زیانمن شو.

خوان خپله ډله جوړه او څو پیک اپي (ډاډ سوني) يې واخيستي او کابل ولایت شمالي ولسوالیو ته، عملیاتو د پاره لار.

توره پگړی، سپین کالی، توري خپلی او بنکلی ساعت د هغه سره خوند کاوه.

هغه درې میاشتي الله تېرې کړي.

ډېر ستړی او ستو مانه شو.

يوه ورځ يې و غوښتل چې بېرته خپل کورته لار شي.

هغه خپلي مور، خویندو او ورونو پسې خپه شوی و.

د مني ورځې وې.

خوان شهيد

.....

کابل ولايت او ولسواليو او(هوا) مخ په سرېدو شوه.

د انگورو وخت و.

هرې خوا به مرغی تلي او راتلي.

مرغیو به کوبنښ کوه تر څو بڼه او پاخه انگور وخورې.

د باغونو مالکان به راتلل او انگور به يې ټولول.

یوه پر بل اعتماد نه درلود.

طالبانو د ځمکو په مالکانو او د ځمکو مالکانو پر طالبانو.

ځینې وختونه به د هغوی راتگ د طالبانو په نقصان بدلېده.

هغوی ټول ځوانان وو.

تجربه يې ډېره لږه او د جگړو په تاکتیکو، نه پوهېدل.

د سیمې سره هم آشنا نه وو.

د بلې خوا په دري ژبې هم نه پوهېدل.

ځوان تصميم درلود دوي ورځې وروسته خپل کور ته لاړ شي.

څو ورځې هغه په جگړو کې تېرې کړې وې.

ډېر ستومانه و.

د یوې پولې خوا يې څادر وغوراوه او خپل ملگري ته يې و یل:

ما ته خوب راځي.

خوان شهيد

.....

ته د سيمې خيال کوه چې څوک مو غافلگيره نه کړي.

بيا به مونږ ټول و وژل شوو.

هغه و ويل:

سمه ده!

بي غمه بیده شه.

زه او نور الکان به څارنه وکړو.

هغه بیده شو.

څو دکيکي لانه وي تېري شوي چې يوه غټ مار هغه ته نږدې شو.

ملگري يې مار وليد.

هغه پر غونډه واره وکړ تر څو هغه لاره بچه او خوان ته ضرر و نه رسوی.

مار ډېر شخ سترگی و.

د خوان پر لور روان و.

ملگري يې توپک واخيست او د مار پرسر يې ږز کړ.

خوان شت واهه او پاڅېد.

گوري چې ملگري يې د هغه سر ته ولاړ دی.

خوان و ويل:

څه پېښه وه.

خوان شهيد

.....

ملگري يې و ويل:

گوره مار ته.

هغه ستا خوا روان او چي هر څه کوبښن مي وکړ بلي خوا لار، نه.

بيا مجبوره شوم هغه و ولم.

خوان و ويل:

مننه كوم.

بيا يې سر کښنود.

ملگري ته يې و ويل:

پام کوه.

هغه و ويل:

سمه ده!

ماښام او بيا ماسخوتن شو.

هغه په خپله راویش شو.

د شپي دودۍ تياره وه.

هغوی د کچالانو(الوگانو) پياوه پخه کړې وه.

نه يې مزه وه او نه تزه.

يو يې هم په ديگي پخولو(آشپزی) نه پوهېد.

خوان شهيد

.....

صرف چاره سازي به يي کوه او خپټي (نسونه) به يي پرې ماره کول.

بله ورځ هم الله تېره شوه.

الله نوي خوان طالبان ورسېدل.

هغوی سره ستري مشي و کوي.

شپه او سهار شو.

نوي طالبان په مرچلو کي پاتي او زاړه خپلو کورونو ته روان شوو.

خوان هم د خپلو ملگرو سره جلاباد خوا ته، حرکت وکړ.

غرمي ته، الله ورسېدل.

خپلي قطعي ته د ننه شوو.

موټر يي ودرول.

ثقيله سلاوي يي تسليمي کړي.

سپکي يي له ځانو سره واخيستي او خپلو سيمو ته لاړل.

خوان هم په يوه موټر کي کښېناست.

هغه لغمان ولايت، قرغيو ولسوالۍ ته لاړ.

کورت ته ورسېد.

مور يي د کلا مخي او لويي بيالي پر غاړه ناسته وه.

سرک خوا يي کتل.

خوان شهيد

.....

داسې بنکارېدل چې هغه خپل زوی په انتظار وه.
خوان پوخ سرک کې د موټر نه کوز شو.
مخ پر کور يې حرکت وکړ.
گامونه يې تېز، تېز، تېز ايښودل.
کورته نږدې شو.
پر مور يې سترگې ولگېدې.
مور خوا يې منډه کړه.
مور يې له خايه پاڅېده.
خوان يې په غېږ کې ونيو او مخ يې ورته مچو(چپ) کړ.
هغه هم د خپلې مور لاسونه مچو(چپ) کړل.
بيا د مور سره يوه خای کور ته، د ننه شو.
خور يې تناره پر سر وه.
د هغه غږ په اورېدو سره له خايه پاڅېده او هغه سره يې ستړي مه
شي وکړه.
ورونه يې په کور کې نه وو.
يو يې په جلال آباد، بل په کابل او درېيم يې په پېښور کې و.
خو شپې يې په کور کې وکړې.
بيا بېرته خپلې قطعي ته لاړ.

خوان شهيد

.....

هغه خو ځل (پلا) کابل ولايت ولسواليو ته د جگړې له پاره لارې.

هغه ډېر زړور و.

د هغه نه وغوښتل شو تر څو تخار ولايت ته، لار او البته جگړې کې ونډه واخلي.

هغه د خپل د خوبښي کسان د لغمان او ننگرهار ولايتونو نه ټول کړل.

پيک اپې (ډاډسونې) يې کتارې او د کور مخ ته، نږدې سرک کې يې ودروي.

بيا کورته د ننه شو.

خپله سپينه پگړي يې وټړه.

بيا يې مخابراتې او سپين بيرغونه واخيستل.

د مور سره يې خدای پاماني وکړه او سرک ته لارې.

الله يې مخابراتې پر کسانو و ويني.

بيرغونه يې پر موټرو وځلول.

بيا يې په ياد شو چې له خوره يې خدای پاماني نه ده اخيستي کومه چې د هغه د تره کور ته تللي وه.

هغه بيا وگرځيد او د خپلې خور نه يې هم خدای پاماني واخيسته او سرک ته لارې.

د پيک اپو (ډاډسونو) شا ته طالبان ناست وو.

خوان شهيد

.....

بيا د الله اکبر پر ويلو يې موټر چالان او د سيمې نه په وتو شوو.
مور يې هم مخ قبلې دروازي په اړخ کې ولاړه او د هغه ننداره يې
کوه.

خه خند وروسته موټر پناه او مخ پر کابل يې حرکت وکړ.

شپه يې کابل ته وروسوه.

د امنيت په ودانۍ کومه چې د ايران سفارت ختې کې شتون درلود،
خانونه ورسول.

موټر يې پارک او کسان يې ټول ودانۍ ته د ننه شوو.

شپه يې الله تېره او سهار شو.

سهار دهغه ورور کوم چې په کابل کې اوسېده، هغه ليدو ته لاړ.

خوان د هغه سره روغېر وکړ.

بيا ورور يې هغه نه غوښتنه وکړه چې عملياتي کارونه پرېږدي او
کور کې ووسي، ځکه مور او خور يې يوازې دي.

هغه وويل:

دا حل خو ځم.

د بل ځل له پاره به سوچ وکړم.

ملگري مې هم ښه جگړه نه کوي.

په خولې، هرڅه وايي.

خوان شهيد

.....

خو!

په عمل کې پرې باور نه شي کېدای.

ورور يې ورته هرڅه عنډر او زاری وکړې.

هغه و نه منه.

هغه و ويل د دا ځل راتگ نه وروسته به، بيا کومې جبهې ته، نه ځي.

الته به په سيمې کې د مور او خور سره اوسېږي.

ورور يې ډېر خپه او د کوتې نه و وت.

هغوی البته بله شپه هم وکړه.

سهار وختي د نورو کسانو سره يوه ځای کوم چې د پکتيا ولايت نه راغلی وو.

کتار(قطار) جوړ او مخ پر سالنگ يې حرکت وکړ.

ورځ وروسته کندوز ته ورسېدل.

بيا تخار ته لاړل.

جگړو بيا زور واخيست.

شپه او تياره وه.

څه نه بنکارېدل.

جگړه مخي ته تلله.

خوان شهيد

.....

د خوان سره ثقيله ماشنگري هم وه.
سپين كالى يې پر تن او سپين لنگوتى يې پر سر و.
هغه به پر ملگرو غږ كاوه.
د تېبنتي (فرار) لاره نه شته.
مه په شا كپري!
دشمن په تېبنتي دى.
په دې وخت كې ډزې غلي شوي.
هغه پر سر لگېدلى و.
سپين كالى يې پر سرو وينو رنگ و.
طالب ملگرو يې هغه يوازې پرېښودلى و.
هغوى له جبهې نه په څټ شوي وو.
شپه تېره شوه.
سهار د کوچيانو رمو سيمې ته لاړل.
هغوى يوه بنكلي خوان مړى وموند كوم چې پر سر لگېدلى اوشهيد شوى و.
ژر يې د طالبانو پوستې ته خبر ورکړ.
هغوى راغلل او پر ژړا يې پيل كړ.
څه يې له لاسه نه راتلل.

خوان شهيد

.....

کار ختم شوی او هغوی ډېر پښېمانه وو.
هغوی سوچ کاوه چې خوان به بېرته په شا شوی وي.
خو!
سوچونه غلط ثابت شوو.
خوان له دې نړۍ لاړ.
بيا يې مړي ژر تر ژره کابل ته ولېږد او.
د هغه سره خو نور ملګري يې هم وو.
مړی يې بيا په چورلکه کې کېښودل شو او لغمان و لایت قرغیو
ولسوالۍ کې يې کوز کړ.
بيا يې په بلې پيک اپي (ډاډ سوني) کې کېښود.
خه اوږه، غوري او نور شيان يې هم په په پيک اپي (ډاډ سوني) کې
واچول.
ورسره پېژندو کسانو سره يې د هغه کورته ولېږه.
موټر کور مخي ته ودرېد.
خور يې دروازي ته و وته.
په ډاډ سوني کې مړی وه.
طالبان هم خپه وه.
هغې د يوه طالب نه پوښتنه وکړه:

خوان شهيد

.....

دا مری موڅه د پاره دلته روری دی؟

یوه طالب و ویل:

خوري!

نارینه په کور کې شته؟

هغې و ویل:

نه!

دوې خویندې او مور مې را سره ده.

مړی په تابوت کې و.

بیا بل طالب د موټر نه کوز شو.

اوا دېره توده وه.

د زمري میاشت وه.

پر هغه هم خولي جاري وې.

لرې نه بل کس روان و.

د هغه پر شا د واښو پند و.

هغه ته نږدې شو.

قضیه یې هغه ته بیان کړه.

هغه خوان پېژانده.

خوان شهيد

.....

د هغه د مرگ پر خبر په ژړا شو.

پنډ يې پر ځمکه و غور ځاوه.

موټر ته يې منډې کړې.

بيا د هغه مور ته يې و ويل:

الکان چپرې دي؟

هغې و ويل:

يوه په کابل، بل جلال آباد او درېيم په پېښور کې دی.

بيا کس و ويل:

خوان!

هو!

خوان شهيد شوی دی.

د الله رضا ده.

بيا چيغې شوې.

هر خواوو نه کسانو منډې کړې.

تابوت يې د موټر نه کوز کړ.

خوراکي شيان يې هم د ډاډ سوني نه ښکته کړل.

تابوت او شيان يې کور ته د ننه کړل.

خوان شهيد

.....

په هغه وخت کې غورکي (ټېلفونونه) نه وه.
خلکو دندې واخيستي چې خلک خبر کړي.
څه خوانان لارل تر څوقبر و باسي.
هغه ته يې يوه بڼکلې قبر د خداى (خدا) جان با با زيارت کې و باسه.
ورځې لويې وې.
خپل او خپلوان راورسېدل.
مشر ورور يې هم د جلال آباد نه، ورسېد.
د جنازې ترتيبات و نيول شوو.
د هغه مړى هم څو ځل د کور نه د باندي بيا بېرته د ننه شو.
کور د بڼځو نه، ډک و.
نارينه به راتلل او د هغو د پاره به يې تابوت د باندي باسه او بېرته
د ننه کاوه.
د هغه مشر ورور کابل ته خبر ولېږه.
خبر رسونکي يوه معلم و چې مېني بس موټر يې درلود.
د خوان ورور په زاړو مکرويانو کې اوسېده.
کس دروازي ته ورسېد او دروازه يې وټکوه.
د خوان ورور دروازي ته و وت.
د معلم سره يې روغېر وکړ او هغه ته يې و ويل:

خوان شهيد

.....

راځه!

کورتې راشه!

او او (هوا) توده او يوه پيالې چای به وڅښي.

هغه و ويل:

نه!

مننه کوم.

غواړم د سبا له پاره نوبت ونيسم.

بيا بېرته جلال آباد ته ځم.

بيا هر څه د خوان ورور و ويل:

هغه و نه منه.

بيا يې زياته کړه.

زه د يوه خبر په هکله دلته راغلی يم.

د خوان ورور و ويل:

بنه خبر او که بد خبر؟

هغه و ويل:

بد خبر.

بيا د خوان ورور و ويل:

خوان شهيد

.....

خوان شهيد شوی او که مور می وفات شوی ده؟
هغه و ویل:

خوان شهيد او نن یې دوېمه ورځ ده.

سبا یې درېمه او د خیرات ورځ ده.

ته یې لغمان ته غوښتی یې.

بیا د هغه په سترگو کې اوبنکې و څرخېدې .

له زینو کوز او ژر خپل موټر ته وخوت او لاړ.

بنځې یې د دروازي تر شا (څټ) غوړ نیولی و.

هغه هم په ژړا وه.

وخت مازیگر او د تگ امکان ډېر لږ وه.

بیا د خوان شهيد ورور پل محمود خان ته، لاړ.

غوښتل یې چې موټر د سهار له پاره بیانې کړي.

په دې وخت کې د هغه ملگری خپل موټر ودراره او هغه ته یې و

ویل:

ولي داسی لالهانده بنکاري؟

خیریت خو به وي؟

هغه ورته کیسه بیان کړه.

ملگری یې هم ډېر خپه شو.

خوان شهيد

.....

بيا يې خپل چلونکي ته و ويل:

سهار ملا آذان د خوان شهيد ورور کورته لار او هغه خپل وطن ته،
ورسوه.

تر څو چې هغه الله وي، ور سره پاتې شه.

هغه د خپل ملگري نه مننه وکړه.

بيا د خوان شهيد ورور يې تر کوره ورساوه.

شپه يې خوب، و نه کړ.

هغه سهار وختی د خپلي کورنی سره، لغمان ته لار.

مړی بنځ شوی و.

هغه د درېيمی خيرات پر ورځ ورسېد.

څه نور خپلوان د کابل، جلال آباد او پېښور نه ورسېدل.

د فاتحي مراسم تر سره او د قرآنکريم ختمونه هم وشوه.

ماسپښين شو.

هرکس په خپلو موخو پسې لارل.

ورځ بله تېره شوه.

دوي وروڼه الله وو.

درېيم يې هم له پېښور نه راوړسېد.

هر څه ختم شوي وو.

خوان شهيد

.....

ژړا هم کومه کټه نه درلوده.
بيا ورونو پسي جمعه گي ختمونه کوه.
څلور جمعي تېرې شوي.
بيا ورپسي لوی ختم يي وکړ.
د قرآنکريم ختمونه هم، تر سره شوه.
بيا هغه قبر ته پنجره فرمايش ورکړه تر څو د نورو قبرونو نه،
توپېر وشي.
پنجره کېنول شوه.
پر هغه سپين بيرغونه بند او ورپول شوو.
خلک هرې خواوو نه د دعا له پاره راځي.
خوان په هغه وخت کې پوره شل کلن و.
خواني، بنايست او جرات هغه ته خدای ورکړی و.
هر چا به د هغه پر کردار، اعمالو او نېکو اخلاقو افتخار کوه.
څه وخت تېر شوه.
طالبانو خپل حکومت له لاسه ورکړ.
بهرنيان راغلل او وطن يي ونيوه.
څه موده نوره هم تېره شوه.
دهغه مشر ورور واده وکړ.

خوان شهيد

.....

بيا کوشنی خور يې هم واده شوه.
بيا بل ورور يې هم واده وکړ.
جنگونه او جگړې بيا پيل شوي.
د ورځې په لس هاو خوانان به شهيدان کېدل.
په خلکو لودن ورک شو.
هره ورځ به جنازي او فاتحې وي.
پوره شل کاله تېر شوو.
طالبان بيا واک ته ورسېدل.
د خوان شهيد او نورو شهيدانو ارمان پوره شو.
بهرنيان و وتل.
دز اوډوز ختم شو.
خوشحالی راغله.
د طالبانو حکومت نه درې کاله هم تېر شو.
هرې خوا بيا سپين بيروغونه رپېږي.
خوا!
د خوان د لاس سپين بيرغ د تل له پاره پر ځمکه پرېوت.
پای

د چاپ شویو کتابونو لېست

۱. معماري افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحي در معماري (بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلايي (برای اساتيد انستيتوت های تخنيکي و ساختمانی افغانستان)
۴. رسم تخنيک (گامی به سوی دنیای انجینري) جلد اول
۵. رسم تخنيک (گامی به سوی دنیای انجینري) جلد دوم
۶. اطلاعات، اصول و قواعد طراحي در معماري (بخش اداري)
۷. معماري اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماري شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندي اقليم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاريه / دنیای انجینري
۱۲. آموخته های ناب از طراحي تا نظارت جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقيقي با مقیاس معماري
۱۴. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱۵. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماري و مهندسي
۱۶. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحي تا نظارت جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

خوان شهيد

.....

۱۹. منار جام - الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲۴. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چپر ته چي قانون نه شته (گډوډي د افغانستان په معماری کې)
۲۶. مدرنه جو ما تونه ،، پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه - مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
- (تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی
تخنيک کابل)
۳۴. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او گلچین (پښتو ناول)
۳۶. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم

خوان شهيد

.....

- (جلد اول)
۳۹. برف ها آب ميشود
۴۰. رسم و تخنيک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
۴۱. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
۴۲. بودا بنکاري (پښتو ناول)
۴۳. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
۴۴. د اسلامي معمارۍ پيل
۴۵. حيوانات شوخ (ناول به زبان دری)
۴۶. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد دوم)
۴۷. د شپېلی مینه (مه ینه) په کچه گری کې (پښتو ناول)
۴۸. حشمت خان د کلا معماري
۴۹. د افغان الک او آذري جلی مینه (پښتو ناول)
۵۰. د وچو بڼونه او پارکونو معماري
۵۱. د یوې بڼونکې مینان په یوه ټولگي کې (پښتو ناول)
۵۲. د ژرنده گري ماما مینه (پښتو ناول)
۵۳. په اسلامي نظام کې ودانيز پرمختگ
۵۴. شپنه ادې (پښتو ناول)
۵۵. بي زده کړې پوی (پښتو ناول)
۵۶. د مینې تاو (پښتو ناول)
۵۷. (BIM) په خپله ژبه - په نړۍ کې تر ټولو نوې او گړندۍ
کرنلاره د معمارانو او انجینرانو (انجینرانو) له پاره
۵۸. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد سوم)
۵۹. سيدو او عیدو - د کوشنيوالي خواره ملگري (پښتو ناول)

خوان شهيد

.....

۶۰. د يوي مياشتي **ناوي** (پښتو ناول)
۶۱. دڅاڅکو هار (د يوه سړی لنډی کيسی)
۶۲. د کابل ښار اصلي معماري (مراد خانۍ)
۶۳. کوشنۍ سوداگره (پښتو ناول)
۶۴. د کابل ښار معماري - **بي بي مهر**
۶۵. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۶۶. ډارونکی سپلاب (پښتو ناول)
۶۷. خواریکښ قاضي (پښتو ناول)
۶۸. د پخوانيو جوماتونو **توپير** د نن سره
۶۹. د مور **وژونکی (قاتل)**، (پښتو ناول)
۷۰. د مور مېړه (پښتو ناول)
۷۱. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خيرالله مخدوم
(جلد چهارم)
۷۲. لېونی **ملا** (پښتو ناول)
۷۳. **خوان شهيد** (پښتو ناول)

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. هنر خطاطی و میناتورۍ در مراد خانی
۲. هنر کلالی در مرادخانی
۳. بی وخته سېلاب (پینتو ناول)
۴. ملا نصرالدین سره د دوکې (پینتو کیسه یا داستان)
۵. بی وخته باران
۶. د ژوند پای

د امکان او وخت په صورت کي

۱. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
۲. تاریخ معماری افغانستان
۳. حویلی های آسمان خراش
۴. ارتباط گذشته، حال و آینده در معماری
۵. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
۶. شیطان چراغ
۷. خاطره ها

young martyr

Written by: Architect PHD Hashmatullah Atmar

Date: May - June /2026

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**